

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lutego 2019 roku

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Stachurska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 28 lutego 2019 roku w Warszawie

sprawy P. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o rentę socjalną

na skutek odwołania P. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W.

z dnia 7 marca 2018r., znak: (...)

1. oddala odwołanie;
2. odstępuje od obciążenia P. S. kosztami zastępstwa procesowego organu rentowego.

UZASADNIENIE

P. S. w dniu 24 kwietnia 2018r. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 7 marca 2018r., znak: (...) odmawiającej prawa do renty socjalnej.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony wskazał, że decyzja została oparta na błędnych orzeczeniach wydanych przez lekarza orzecznika w dniu 24 stycznia 2018r. oraz komisję lekarską ZUS w dniu 2 marca 2018r., w których stwierdzono, że nie jest całkowicie niezdolny do pracy. Biorąc powyższe pod uwagę, ubezpieczony wniósł o zmianę decyzji i przyznanie prawa do renty socjalnej oraz o dopuszczenie dowodu z opinii biegłych sądowych lekarzy specjalistów psychiatry i psychologa na okoliczność, czy jest całkowicie niezdolny do pracy, a jeżeli tak, to na jaki okres. Dodatkowo wyjaśnił, że cierpi na całościowe zaburzenia rozwojowe związane z zespołem (...) oraz zespół depresyjny zdiagnozowany w 2013r., co skutkuje brakiem możliwości podjęcia pracy. Zespół (...) jest obecnie farmakologicznie nieuleczalnym zaburzeniem rozwojowym trwającym przez cały okres życia, w którym pierwsze objawy pojawiają się u dzieci w wieku przedszkolnym. Główne problemy występujące u osób cierpiących na zespół (...) to trudności w kontaktach społecznych, trudności w porozumiewaniu się, trudności w elastycznym myśleniu i zachowaniu, często występujące stereotypowe zachowania lub natręctwa oraz cierpienie z powodu nadmiaru bodźców, hałasu czy bycia w tłumie. Ubezpieczony podniósł, że jest chaotyczny, posiada problemy z kontrolą i wyrażaniem emocji oraz ma trudności w relacjach międzyludzkich (odwołanie z dnia 23 kwietnia 2018r., k. 3-6 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podniósł, że P. S. w dniu 11 grudnia 2017r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych ponowny wniosek o rentę socjalną. W toku postępowania został skierowany na badanie do komisji lekarskiej ZUS, która orzeczeniem z dnia 2 marca 2018r. uznała, że nie jest on osobą całkowicie niezdolną do pracy. Jednocześnie organ rentowy wskazał, że w myśl art. 4 ust.

1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003r. o rencie socjalnej, renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało przed ukończeniem 18 roku życia, w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej – przed ukończeniem 25 roku życia, w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej. Organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję oparł się na wskazanym orzeczeniu komisji lekarskiej ZUS oraz powołanych wyżej przepisach i odmówił ubezpieczonemu prawa do wnioskowanego świadczenia (odpowiedź na odwołanie z dnia 23 maja 2018r., k. 9 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

P. S., urodzony w dniu (...), ukończył Technikum nr 25 w Zespole Szkół Nr (...) w W.. W czasie nauki kierowany był do nauczania indywidualnego. Po ukończeniu szkoły średniej podjął studia w (...)Japońskiej Akademii (...). Jest studentem dziennym zarządzania, obecnie na III roku (akta organu rentowego oraz opinie biegłych sądowych, k. 34 – 38, k. 108 a.s.).

P. S. w dniu 22 grudnia 2014r. złożył wniosek o rentę socjalną (wniosek o rentę socjalną z dnia 22 grudnia 2014r., akta rentowe). W dniu 16 stycznia 2015r., po badaniu przeprowadzonym przez lekarza orzecznika ZUS, został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy do dnia 31 stycznia 2018r. od dzieciństwa. W uzasadnieniu lekarz orzecznik ZUS zaznaczył, że całkowita niezdolność do pracy pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym przed ukończeniem 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej – przed ukończeniem 25 roku życia lub w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej (orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 16 stycznia 2015r., akta organu rentowego). W związku z powyższym ubezpieczony, decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 4 lutego 2015r., znak: (...)miał przyznane prawo do renty socjalnej na okres od 21 grudnia 2014r. do 31 stycznia 2018r. (decyzja ZUS z dnia 4 lutego 2015r., akta organu rentowego).

W dniu 11 grudnia 2017r. ubezpieczony złożył wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty socjalnej (wniosek z dnia 11 grudnia 2017r., akta organu rentowego). Po przeprowadzeniu bezpośredniego badania i dokonaniu analizy przedstawionej dokumentacji medycznej, w tym dokumentacji z przebiegu leczenia, zaświadczeń o stanie zdrowia wystawionych przez lekarzy leczących w dniu 6 grudnia 2017r., a także w oparciu o opinię konsultanta ZUS z dnia 17 stycznia 2018r., lekarz orzecznik ZUS w dniu 24 stycznia 2018r. wydał orzeczenie, w którym stwierdził, że P. S. nie jest całkowicie niezdolny do pracy (orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z dnia 24 stycznia 2018r., akta organu rentowego). W związku z wniesionym sprzeciwem w dniu 14 lutego 2018r., sprawa została skierowana do rozpatrzenia przez komisję lekarską ZUS, która orzeczeniem z dnia 2 marca 2018r. także wskazała, że ubezpieczony nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy (sprzeciw z dnia 14 lutego 2018r. i orzeczenie komisji lekarskiej ZUS z dnia 2 marca 2018r., akta organu rentowego).

W oparciu o powyższe ustalenia Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wydał w dniu 7 marca 2018r. decyzję, znak: (...) w której odmówił P. S. prawa do wnioskowanego świadczenia (decyzja ZUS z dnia 7 marca 2018r., akta organu rentowego). Ubezpieczony złożył odwołanie od wskazanej decyzji (odwołanie z dnia 23 kwietnia 2018r., k. 3-6 a.s.). W toku postępowania Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych lekarzy specjalistów z zakresu psychiatrii i psychologii celem ustalenia, czy P. S. jest osobą całkowicie niezdolną do pracy zarobkowej, czy jest to niezdolność trwała czy okresowa, a jeżeli okresowa, to na jaki okres oraz czy naruszenie sprawności organizmu powstało przed ukończeniem 18 roku życia, w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej przed ukończeniem 25 roku życia, bądź w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej (postanowienie z dnia 28 maja 2018r., k. 11 a.s.).

W opinii z dnia 25 czerwca 2018r. biegła sądowa z zakresu psychologii J. K. (1), na podstawie analizy dostępnej dokumentacji, obserwacji, zebranego wywiadu i sądowego badania psychologicznego, rozpoznała u badanego zespół

(...). Biegła wskazała, że nawiązanie kontaktu z odwołującym jest możliwe w sposób powierzchowny, ponieważ utrzymuje rzadki kontakt wzrokowy. Nie ma on trudności z rozumieniem czy werbalizacją posiadanej wiedzy. Zdaniem biegłej u ubezpieczonego występuje słabe myślenie przyczynowo - skutkowe i rozumienie sytuacji społecznych. Ponadto jego nastrój jest nieco obniżony, a wypowiedzi były skoncentrowane na utrzymujących się dolegliwościach psychicznych oraz problemach w funkcjonowaniu. Badany od dzieciństwa miał znaczne trudności w adaptacji do życia społecznego przy dobrym funkcjonowaniu intelektualnym i leczył się z powodu obniżenia nastroju. Aktualnie nasilenie jego dolegliwości powoduje jedynie częściową niezdolność do pracy zawodowej do czasu ukończenia szkoły (opinia biegłej sądowej psycholog, k. 34-38 a.s.).

W opinii z dnia 7 lipca 2018r. biegła sądowa z zakresu psychiatrii M. P., na podstawie dokumentacji medycznej i badania psychiatrycznego, rozpoznała u P. S. zespół (...) zdiagnozowany w 2005r. oraz epizod depresji w wywiadzie. Biegła wskazała, że badany przez wiele lat korzystał z różnych form terapii psychologicznej, a okresowo był leczony farmakologicznie. W ocenie biegłej w 2012r. nastąpiło wyraźnie pogorszenie funkcjonowania ubezpieczonego z powodu nasilających się objawów depresyjnych, których nie stwierdzono od 2016r. Ubezpieczony nie otrzymuje leczenia farmakologicznego ani nie korzysta z terapii psychologicznej. Od czasu przeprowadzenia badania w dniu 16 stycznia 2015r. nastąpiła poprawa stanu psychicznego odwołującego w zakresie funkcjonowania społecznego i emocjonalnego, bowiem ustąpiły objawy depresji. W związku z tym P. S. nie jest całkowicie niezdolny do pracy po dniu 31 stycznia 2018r. (opinia biegłej sądowej psychiatry, k. 50-52 a.s.).

Postanowieniem z dnia 3 września 2018r. Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego specjalisty medycyny pracy celem ustalenia, czy P. S. jest osobą całkowicie niezdolną do pracy zarobkowej, czy jest to niezdolność trwała czy okresowa, a jeżeli okresowa, to na jaki okres oraz czy naruszenie sprawności organizmu powstało przed ukończeniem 18 roku życia, w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej przed ukończeniem 25 roku życia, bądź w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej (postanowienie z dnia 3 września 2018r., k. 72 a.s.).

W opinii z dnia 19 listopada 2018r. biegła sądowa L. M. wskazała, że ubezpieczony nie jest całkowicie niezdolny do pracy po dniu 31 stycznia 2018r. Obecnie nie jest leczony oraz nie uczęszcza na wizyty lekarskie. Ruchomość i budowa ciała ubezpieczonego jest prawidłowa. Objawy G. i R. są ujemne. Kontakt wzrokowy jest utrudniony, aczkolwiek ubezpieczony odpowiada na pytania spokojnie i logicznie. Obecny stan jego zdrowia, przy stwierdzonym schorzeniu, nie powoduje całkowitej niezdolności do pracy. Zdaniem biegłej, P. S. może podjąć pracę przystosowaną do jego niepełnosprawności zgodnie z kwalifikacjami (opinia biegłej sądowej z zakresu medycyny pracy, k. 70 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego i w aktach sądowych oraz w oparciu o opinie powołanych w sprawie biegłych sądowych: specjalisty z zakresu psychologii J. K. (1), specjalisty z zakresu psychiatrii M. P. oraz specjalisty z dziedziny medycyny pracy L. M..

Uwzględnione przez Sąd dowody z dokumentów, których wiarygodność nie budziła wątpliwości, obejmowały decyzje ZUS i orzeczenia organów orzecznich ZUS, ale przede wszystkim dokumentację medyczną, która stanowiła podstawę do formułowania wniosków przez powołanych w sprawie biegłych.

Opinie biegłych sądowych Sąd ocenił jako sporządzone w sposób prawidłowy i zgodny z wymogami fachowości. Biegli wydali je w oparciu o dokumentację medyczną ubezpieczonego, dołączoną do akt rentowych i sądowych, a także po przeprowadzeniu wywiadu oraz badania przedmiotowego, a efektem ich pracy było sformułowanie opinii odpowiadających na pytanie postawione przez Sąd w tezie dowodowej. Sąd podzielił wszystkie wnioski sformułowane przez biegłych sądowych, bowiem uwzględnili pełną dostępną dokumentację medyczną oraz wyniki badań, jakie sami przeprowadzili. Dodatkowo wnioski płynące ze wskazanych opinii były spójne i w pełni pokrywały się, jeśli chodzi o odpowiedź na postawione przez Sąd pytania. Sąd ocenił więc opinie ww. biegłych jako rzetelne, a także jasno i szczegółowo umotywowane.

Organ rentowy w pismach procesowych z dnia 21 sierpnia 2018r. i 2 lutego 2019r. (k. 65-66 i 127 a.s.) nie wniósł zastrzeżeń do opinii biegłych sądowych, natomiast ubezpieczony w piśmie procesowym z 24 sierpnia 2018r. (k. 67

a.s.) zgłosił uwagi do opinii wydanych przez biegłych sądowych z zakresu psychologii i psychiatrii. Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z dziedziny medycyny pracy L. M., która podzieliła wnioski zawarte w opiniach kwestionowanych wcześniej przez ubezpieczonego. W piśmie procesowym z dnia 8 lutego 2019r. (k. 133 a.s.) ubezpieczony zakwestionował również opinię biegłego sądowego z zakresu medycyny pracy. Sąd – mimo uwag ubezpieczonego – ocenił jednak, że opinie powołanych w sprawie biegłych sądowych z zakresu psychologii, psychiatrii i medycyny pracy dokładnie i wyczerpująco diagnozują stan zdrowia ubezpieczonego, a także są spójne w zakresie oceny i wniosków końcowych. W związku z tym nie było podstaw do dopuszczania dowodu z opinii kolejnych biegłych sądowych, co wpłynęłoby jedynie na nieuzasadnione przedłużenie toczącego się postępowania sądowego. Sąd miał również na uwadze, że orzecznictwo sądowe wypowiada się jednoznacznie co do kwestii, iż nie można przyjąć, że sąd zobowiązany jest dopuścić dowód z kolejnych biegłych w każdym przypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 1974r., II CR 817/73, LEX nr 7404; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 1974r., II CR 5/74, LEX nr 7407; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2001r., II UKN 604/00, PPIPS 2003, nr 9, poz. 67). Potrzeba powołania innego biegłego powinna wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony z dotychczasowej złożonej opinii (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1974r., I CR 562/74, LEX nr 7607; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 1999r., I PKN 20/99, OSNAPiUS 2000/22/807; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2001 roku, II CKN 639/99, LEX nr 53135). Przy czym potrzebą taką nie może być przeświadczenie strony, że dalsze opinie pozwolą na udowodnienie korzystnej dla strony tezy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2001 r., II UKN 446/00, OSNAPiUS 2003/7/182).

W ocenie Sądu argumentacja prezentowana przez ubezpieczonego w obydwu pismach procesowych stanowi jedynie polemikę z jednoznacznymi wnioskami zaprezentowanymi przez biegłych sądowych specjalistów: z zakresu psychologii J. K. (2), z zakresu psychiatrii M. P. oraz zakresu dziedziny medycyny pracy L. M.. Ubezpieczony odwołał się do oceny jego stanu zdrowia dokonanej przez lekarzy, którzy prowadzą leczenie oraz podkreślił, że istotą jego problemów nie jest stan fizyczny, tylko zespół (...). Odnosząc się do drugiego z argumentów ubezpieczonego, podkreślić należy, że Sąd nie prowadził postępowania dowodowego badającego stan fizyczny P. S., choć te kwestie mogły się pojawić, ale tylko przy okazji oceny tych problemów ubezpieczonego, które są najistotniejsze. Sąd zgodnie z wnioskiem ubezpieczonego dopuścił dowód z opinii psychologa i psychiatry, a więc lekarzy tych specjalności, które są najbardziej adekwatne, biorąc pod uwagę zespół (...), który zdiagnozowano u ubezpieczonego oraz objawy depresji, jakie obserwowano w przeszłości. Z kolei opinia lekarza medycyny pracy wiązała się z koniecznością oceny możliwości świadczenia pracy przez P. S. w kontekście jego kwalifikacji oraz sposobu funkcjonowania, szczególnie że specjalista medycyny pracy jest tym, który każdorazowo przed podjęciem zatrudnienia, ocenia stan zdrowia osoby mającej wykonywać pracę. Sąd przeprowadził zatem takie dowody, jakie uwzględniając problemy ubezpieczonego, były konieczne, a zarazem w dużej części odpowiadały wnioskowi ubezpieczonego. Wnioski z tych dowodów wynikające, w szczególności z opinii biegłych sądowych, nie były jednak zgodne ze stanowiskiem ubezpieczonego. Nie oznacza to jednak, że są wadliwe. O takiej wadliwości nie świadczy również i to, że lekarze leczący prezentują inne stanowisko i inną ocenę stanu zdrowia P. S.. Wynika to z tego, że o niezdolności do pracy nie decydują lekarze leczący, gdyż jak zauważa się w orzecznictwie sądowym, chodzi tu o ocenę niezdolności do pracy w prawnym rozumieniu, podejmowaną w trybie określonej procedury i przez odpowiednie organy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2010r., I UK 22/10, M.P.Pr. z 2010 r. Nr 10, poz. 506; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 15 listopada 2018r., III AUa 762/17). Biegli sądowi to lekarze wpisani na listę biegłych, posiadający wieloletnie doświadczenie zawodowe i cechy gwarantujące bezstronność i rzetelność opiniowania w sprawach sądowych. Oznacza to, że mimo stwierdzenia przez lekarzy leczących takiego stanu ubezpieczonego, który uniemożliwia mu pracę, wedle biegłych sądowych zachodzą podstawy tylko do orzeczenia na obecnym etapie częściowej niezdolności do pracy, a nie całkowitej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie P. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 7 marca 2018r., znak: (...) jako niezasadne, podlegało oddaleniu.

Warunki przyznania prawa do renty socjalnej zostały określone w ustawie z dnia 27 czerwca 2003r. o rencie socjalnej (t.j. Dz. U. z 2018r., poz. 1340) zwanej dalej „ustawą o rencie socjalnej”. Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej,

renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

1. przed ukończeniem 18 roku życia,
2. w trakcie nauki w szkole lub szkole wyższej – przed ukończeniem 25 roku życia,
3. w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Osobie, która spełnia warunki określone w ust. 1 przysługuje renta socjalna stała, jeżeli całkowita niezdolność do pracy ma charakter trwały lub renta socjalna okresowa, jeżeli niezdolność do pracy ma charakter okresowy.

Przepis art. 15 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej zawiera odesłanie ustawowe do niektórych przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2017r., poz. 1383 z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą emerytalną”, z zaznaczeniem, że przepisy te stosuje się odpowiednio. Odesłanie to obejmuje między innymi art. 12 ustawy emerytalnej, który zawiera definicję niezdolności do pracy. Zgodnie z treścią tego przepisu niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, natomiast osobą częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Przy ocenie stopnia i trwałości tej niezdolności oraz rokowania, co do jej odzyskania uwzględnia się zarówno stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, jak i możliwość wykonywania pracy dotychczasowej lub podjęcia innej oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne ubezpieczonego zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy emerytalnej (wyrok Sądu Najwyższego z 28 stycznia 2004 roku, II UK 222/03).

Przepis art. 15 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej odsyła również do art. 107 ustawy emerytalnej, który wskazuje, że prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy oraz wysokość tych świadczeń ulega zmianie, jeżeli w wyniku badania lekarskiego, przeprowadzonego na wniosek lub z urzędu, ustalono zmianę stopnia niezdolności do pracy, brak tej niezdolności lub jej ponowne powstanie. Cytowany wyżej przepis wskazuje, że prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy może ulec zmianie w przypadku zmiany kwalifikacji niezdolności do pracy, jej ustania

lub ponownego powstania. W aspekcie formalnoprawnym w przypadku renty socjalnej może więc nastąpić utrata prawa do tego świadczenia bądź ponowne nabycie uprawnień. O zmianach w prawie i wysokości świadczeń rentowych przesądza każdorazowo wynik badania lekarskiego przeprowadzanego przez Lekarza Orzecznika ZUS/Komisję Lekarską ZUS, dokonujących oceny niezdolności do pracy, jej stopnia i trwałości. Treść orzeczenia Lekarza Orzecznika ZUS/Komisji Lekarskiej ZUS w przedmiocie zmiany stopnia niezdolności do pracy, jej braku lub ponownego powstania, powinna w równym stopniu wynikać z profesjonalnej oceny stanu zdrowia badanego, jak i biologicznego aspektu niezdolności do pracy z elementami ekonomicznymi.

W rozpatrywanej sprawie ubezpieczony w okresie od dnia 21 grudnia 2014r. do dnia 31 stycznia 2018r. pobierał rentę socjalną. Następnie, z uwagi na upływający termin, wnioskuje o przyznanie prawa do tego świadczenia na dalszy okres. Sąd rozstrzygając o konieczności przyznania renty socjalnej, oparł się na treści opinii biegłych sądowych. Należy stwierdzić, że biegli sądowi wszystkich specjalności stwierdzili, że badany nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy. W opiniach sądowo-lekarskich przedstawili swoje wnioski w sposób spójny i jednoznaczny. Zostały one należycie uzasadnione oraz potwierdzają stanowisko przedstawione przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji. Wobec tego Sąd do opinii ww. biegłych sądowych nie miał zastrzeżeń. Zawierają one opis wyników badań, jakie biegli sami przeprowadzili oraz opis stanu zdrowia ubezpieczonego w oparciu o aktualną dokumentację medyczną.

Warto również podkreślić, iż opinie biegłych sądowych, które były podstawą zasadniczych ustaleń w przedmiotowej sprawie, nie zostały skutecznie zakwestionowane przez ubezpieczonego w toku postępowania sądowego. Ubezpieczony ograniczył się jedynie do lakonicznych wskazań dotyczących tego, że nie może podjąć pracy ze względu na trudności w adaptacji w życiu społecznym i w nawiązywaniu kontaktów międzyludzkich. Jednocześnie nie odniósł się do formułowanych przez biegłych sądowych wniosków oraz nie wskazał rzeczowej i szczegółowej argumentacji stanowiącej polemikę. Wprawdzie ubezpieczony pobierał rentę socjalną przyznaną do dnia 31 stycznia 2018r., jednak zarówno organ rentowy, jak i biegli sądowi uzasadnili, że po tej dacie doszło do poprawy stanu zdrowia. Stwierdzono bowiem, że aktualnie ustąpiły objawy depresji, co daje możliwość podjęcia i wykonywania pracy zarobkowej. Wobec powyższego Sąd przyjął, że ubezpieczony nie jest całkowicie niezdolny do pracy, dlatego decyzja wydana przez organ rentowy odpowiada prawu. W konsekwencji, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., odwołanie podlegało oddaleniu.

Jednocześnie Sąd odstąpił od obciążania P. S. kosztami zastępstwa procesowego organu rentowego. Artykuł 102 k.p.c. chroni w wypadkach szczególnie uzasadnionych stronę przegrywającą w ten sposób, że uwzględniając całokształt okoliczności sprawy, Sąd może nie obciążyć jej obowiązkiem zwrotu kosztów procesu strony wygrywającej w ogóle albo też obowiązek ten ograniczyć do części należnych kosztów. Zastosowanie art. 102 k.p.c. powinno być oceniane w całokształcie okoliczności, które by uzasadniały odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Do kręgu tych okoliczności należy zaliczyć zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu, zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego. Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 1974r., sygn. akt II CZ 223/73). W ocenie Sądu Okręgowego przebieg procesu w rozpatrywanej sprawie nie uzasadniał obarczenia strony przegrywającej zwrotem kosztów zastępstwa procesowego. Należy mieć na uwadze, że udział profesjonalnego pełnomocnika organu rentowego w sprawie ograniczony był w zasadzie do sporządzenia odpowiedzi na odwołanie. W takiej sytuacji, zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego, biorąc pod uwagę stan zdrowia psychicznego ubezpieczonego oraz przedmiot sporu, stanowiłoby naruszenie zasad współżycia społecznego. Abstrahując od niewielkiego nakładu pracy pełnomocnika organu rentowego, zdaniem Sądu Okręgowego, istotna była również sytuacja życiowo-materialna P. S.. Sąd Najwyższy w wydanym dotychczas orzecznictwie przyjął, że przepis art. 102 k.p.c. wyraża zasadę słuszności w orzekaniu o kosztach, stanowiąc wyjątek od zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Podstawę do jego zastosowania stanowią konkretne okoliczności danej sprawy, przekonujące o tym, że w rozpoznawanym przypadku obciążenie strony przegrywającej kosztami procesu na rzecz przeciwnika byłoby niesłuszne, czy wręcz niesprawiedliwe. Artykuł 102 k.p.c. znajduje zastosowanie w wypadkach szczególnie uzasadnionych, które nie zostały ustawowo zdefiniowane i są każdorazowo oceniane przez sąd orzekający na tle okoliczności konkretnej sprawy. Do okoliczności tych zalicza się m.in. sytuację majątkową i osobistą strony powodującą, że obciążenie jej kosztami może pozostawać w kolizji z zasadami współżycia społecznego. Przy zastosowaniu art. 102 k.p.c. mogą być również brane pod uwagę okoliczności dotyczące charakteru sprawy. Zastosowanie art. 102 k.p.c. wymaga dokonania oceny ostatecznego wyniku sprawy, jak również podlega dyskrecjonalnej ocenie sędziowskiej. Ustalenie, czy takie szczególne wypadki zachodzą, ustawodawca pozostawił swobodnej ocenie sądu. Ocena ta powinna uwzględniać wszystkie okoliczności, które mogą mieć wpływ na jej podjęcie. Rozstrzygnięcie w tym zakresie może zostać skutecznie zakwestionowane w ramach kontroli instancyjnej jedynie w razie oczywistego naruszenia reguł zastosowania art. 102 k.p.c. (poruszone w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2012 r., sygn. akt V CZ 26/12). Uwzględniając powołane okoliczności, Sąd miał na względzie, że P. S. jest osobą bezrobotną i uczącą się obecnie na III roku studiów. Wobec powyższego należy uznać, że nie ma środków finansowych na pokrycie kosztów zastępstwa procesowego związanych z profesjonalną obsługą prawną organu rentowego. W związku z tym, na podstawie art. 102 k.p.c., orzeczono, jak w punkcie 2 wyroku.

ZARZĄDZENIE

(...)